

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 14. An priora Sponsalia solvantur ob superveniens juris impedimentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

dotis promissæ. Nam ob hoc is, cui dos promissæ negatur, licitè solvit Sponsalia; cum dotis promissio sit conditio, sub qua illa contrahuntur, quæ deficiente, contractus deficit ex c. de illis 3. de conditionib. apposit.

319. Idem valde probabiliter procedit, si unus Sponsorum tempore Sponsalium dives, postea labatur in paupertatem, licet ea bona in dorem promissæ non sint. Quia, cum, hoc præsertim ævo, patrimonium contrahentis maximè attendatur, & plures nubant spe opum, aut promotionis, quam amore inducti in talem personam; ubi mutatione fortunæ res cadit in deterius, valde mutatur status à priori, cujus defectus in principio, nullo modo in Sponsalia, seu promissionem futuri matrimonii alterum induxisset. Unde non immeritò, saltem tacitè, præsumitur contrahens voluntatem suam sub hac spe illam ad qualitatem restrinxisse. Sic Layman. l. 5. tr. 10. p. 1. c. 2. n. 8. & alii.

320. Nec propterea inferre licet; ergo etiam licitè resiliat, qui post Sponsalia magnis divitiis inopinò auctus est, non habitis, aut fore præcognitis in principio, dum contraxit. Nam à priori casu ad istum non rectè procedit argumentum. In prior enim Sponso v. g. jus resiliendi comperit, quia status alterius, nimirum Sponsæ, notabiliter immutatus est; at hoc non contingit, ubi ipse Sponsus v. g. notabiliter auctus est divitiis, Sponsam in eodem statu permanente. Nec juvat, quòd ditior factus, jam posset habere nobilium, aut melius connubium, consequenter jam ei reddatur difficilior executio matrimonii. Nam non quæcunque difficultas ad licitè resiliendum in Sponso v. g. sufficit, sed requiritur, eam nasci ex parte status in altero notabiliter mutati, qui regulariter in Sponsalibus attendi solet. Aliàs Sponsus licitè resiliat, si per accidens fieret, quòd alia formosior, aut ditior eum accipere vellet; cujus contrarium in praxi certum est.

§. 14.

An priora Sponsalia solvantur ob superveniens juris impedimentum.

321. Resp. in casu, quo supervenit juris impedimentum, matrimonium contra-

hendum dirimens, solvi ex parte innocentis, si culpa alterius intervenit; non autem ejus, qui est causa talis impedimenti; ut si Sponsus post Sponsalia cognovit carnaliter consanguineam Sponsam, unde nata sit affinitas Sponsi cum sua Sponsa. Ratio. 1. partis est ex n. 315. quia tali casu in eo, qui causa est hujus impedimenti, adest notabilis mutatio, innocenti præbens justam causam ab eo recedendi. Ratio alterius est, ne scilicet ex malitia sua lucrum habeat, & innocenti præjudicet. Et ideo probabilius est, eum tene-ri ad procurandam dispensationem in impedimento à se culpabiliter inducto; quia, cum jus compartis læserit, teneatur illud reparare, quod fit viâ dispensationis impedimentum tollendo. Sic Castropalaus de sponsal. D. 1. p. 26. n. 4. quod rectè limitat Sanchez l. 1. b. c. D. 56. n. 4. si dispensatio non exigeret majores expensas, & moram, quam sit Sponsæ damnum in dato casu: si autem impedimentum inductum est sine culpa Sponsorum, priora Sponsalia solvantur ex parte utriusque; quia tunc executioni dare non possunt licitè, stante tali impedimento, & neuter eorum tunc, etiam per accidens, teneatur procurare favorem dispensationis.

Nec obstat, quòd dispensatio sit favor; & nemo teneatur uti favore. Nam hoc verum est loquendo per se; non autem per accidens: ut, si aliter satisfacere non possit injuriæ alteri factæ, ut contingit in casu, quo Sponsus suam culpam induxit impedimentum dirimens cum sibi prius legitime sponsata. Unde cum in L. Continuus. §. cum quis ff. de Verbor. obligat. dicitur (qua pendet à Voluntate Principis, censeri quasi impossibilia) solum sequitur, quòd sint valde difficilia, quæ ad sui executionem requirunt mutari jus commune; & ideo solum probat, non posse esse stipulationem super illis; saltem in casu, quo dispensari non solet; non autem, non posse esse damnificationem, quæ obliget ad prædicti juris procurandam mutationem, quantum est ex ejus parte, qui injuriam, & damnum dedit; si autem impedimentum superveniens se ret solum impediens? affirmat de quolibet impedimento impediens, solvi pariter Sponsalia, Petrus de Ledesma q. 43. de Matr. a. 3. causa 3. apud Sanchez cit. n. 3. sed

sed longè rectius negatur. Quia, nullum ex impedimentis merè impediendis matrimonium contrahendum, quæ hodie in usu sunt, hanc vim illo jure habet. 1. *Non Ecclesiæ veritum*. Nam hoc non prohibet simpliciter nuptias; sed tantùm, pendente causâ, propter quam Judex Ecclesiasticus, vel etiam quandoque Parochus, ad tempus aliquod, Sponsis interdicit nuptias. 2. *non tempus feriatum*; nam hoc prohibentur nuptiæ solùm cum sojennitate, ut dicimus tit. 16. Nec 3. *Sponsalia de futuro subsequencia*, cum hæc ex dictis invalida sint: unde solùm difficultas esse potest de voto. Per hoc autem, si subsequatur ad Sponsalia prius legitime contracta, non solvi Sponsalia ex parte votantis, sive sit Religionis ingrediendæ, sive suscipiendi sacrum ordinem, sive simplicis castitatis in seculo, constat ex dictis: tum quia est in præjudicium Sponsæ; quod DEO placere non potest; tum quia non imbibit etiam tacitè conditionem aliam, nisi eligatur status Religiosi instituti.

S. 15.

An ad dissolutionem Sponsalium de futuro necessaria sit Judicialis Auctoritas?

33. Quæstio procedit in casu, quo adest, vel occurrit aliqua causa ex prædictis, ob quas licitè solvi posse Sponsalia dictum est; suppon. autem, fieri posse, quod ad esse talem causam, vel sit certum, vel dubium jure, & factò; item, quod sit publicum vel occultum. Publicum hic videtur accipi prout opponitur occulto, quod, licet sciatur ab uno, vel altero, ac etiam probari possit; tamen à majori parte viciniæ, vel communitatis, quæ constat saltem 10. personis, ignoratur. Certum de jure dicitur, cum talis causa est in jure expressa; certum de factò, quando certum est, eam causam, quæ allegatur, adesse; ita Sanchez, l. 1. hic D. 69. n. 4. quibus positus:

324. Resp. in casu, quo abest morale, seu prudens periculum scandali, non requiri Judicis Auctoritatem ex natura rei, ad recessum à Sponsalibus; quoties habetur certitudo causæ sufficientis, ad Sponsalia de futuro dissolvenda. Cum enim Sponsalia de futuro imbibant tacitè conditio-

nem (si res in eodem statu permancant) ubi contrarium contingit, eo ipso ex natura rei (deficiente nimirum conditione) non minus, ac alii contractus, conditione non subsistente, dissolvuntur; ergo cum adest certitudo mutari status rei, nec adest prudens periculum scandali; non requiritur, quod interveniat factum hominis, vel Judicis, ad licitum in tali casu recessum. Et ideo Sponsalia de futuro publice inita, vel etiam aliunde publica, licitè solvi possunt propriâ Sponsorum auctoritate, si causa dissolvendi sit certa de jure, & factò, atque publica. Nam si est publica, non est prudens periculum scandali, cujus vitandi causâ, potissimum aliàs desideratur factum Judicis; & si est certa tam de jure, quàm de factò, per ejusmodi certitudinem conditionis non subsistentis, tollitur ei, qui tali causâ affectus est, jus possessionis quæsitum ex Sponsalibus, quod erat tacitè conditionatum. Idem procedit in casu Sponsalium occultè initorum, si causa, ut prius, certa sit, licet occulta. Nam & sic abest injuria ejus, à quo receditur; & scandalum; cum prius vinculum ponatur occultum.

Hinc per oppositum sequitur necessaria esse Judicis auctoritatem. 1. si Sponsalia sint publica, sed causa solvendi, occulta, licet jure, ac factò certa, ne contingat aliàs scandalum; quod tamen videtur limitandum, ut non procedat, si causa taliter certa non tantùm sit occulta sic, ut à majori parte viciniæ ignoretur; sed etiam, ut in judicio probari non possit. Nam in tali casu inutilis foret recursus ad Judicem, qui carentem probatione rejiceret, & causæ sibi competentis certus, rem sibi debitam recuperare non posset damno suo, ad quod non tenetur causâ vitandi scandali. Similiter dicendum, necessariam esse Judicis auctoritatem non tantùm in casu, quo causa dissolutionis est dubia de jure; sed etiam cum est dubia de factò; ne scilicet alter jure sibi legitime quæsitum in re gravi (qualis est regulariter Sponsalium) cum injuria priveretur. Nam quoties est probabile, seu prudens periculum injuriæ in alterum committendæ, jus certum alteri licitè tolli non potest, nisi in oppositum sit fundamentum prævalens contra certam ejus possessionem.